

Nebojša Pop-Tasić

## **Blaznost igre**

**I DEL****PROLOG**

Dame in gospodje,  
stojim pred vami in ne morem drugače stati ...

In jaz, preden stopim pred vas,  
zaspim.

In ko zaspim -  
sanjam.

In ko sanjam se zbudim.

In ko se zbudim igram.

Ne znam več razlikovati  
sanj od budnosti.

Ne znam več razlikovati  
igre

od resničnosti.

Stojim pred vami.

Spim.

Sanjam.

Igram.

Naprej.

Dame in gospodje!

Stojim na tem odru,

brez domovine,

brez vere, brez Boga,

brez cerkva in mošej,

tudi sam farizej.

Spim, sanjam in igram naprej.

Videl sem Jezusa,  
kako z lahkoto hodi po vodi in govori:  
*Brat moj, voda je ustvarjena za hojo.*  
*Po zemlji se težko hodi.*

Videl sem Jezusa,  
kako z eno samo štruco kruha  
hrani na tisoče lačnih in govori:  
*Brat moj, nahraniti lačne, to znam.*  
*Ne vem kako naj nahranim site.*

Videl sem Jezusa,  
kako z enim dotikom zdravi bolne in govori:  
*Brat moj, odpraviti bolezen je otroška igra.*  
*Dati zdravje zdravemu – tega pa ne znam.*

Videl sem Jezusa,  
kako z lahkoto oživlja mrtve in govori:  
*Kako naj dam življenje živim?*  
In poslej ...  
Spim, sanjam in igram naprej.

Videl sem veliko sranja,  
nizkotnosti, pohlepa, neumnosti,  
krvi, nesreče in druge vsakdanjosti  
in če bi iz tega delal podobo sreče  
bi bil, tako kot vsi, velik čarodej.  
Spim, sanjam in igram naprej.

Videl sem veliko vzvišenosti in zanosa  
nabreklega patosa

in potem zdrse, brutalne padce,  
očetomore, detomore, samomore,  
razklenjene obraze v žalostni ekstazi ...

Videl sem veliko dobrih ljudi,  
a to ne pomeni, da niso bili hudobni.

Dobri so najbolj človekoljubni,  
nasmejani, radodarni, dobrodelni  
in ponavadi najbolj hudobni.

Zato mi hudobija veliko pomeni.

Videl sem veliko pametnih ljudi,  
a to ne pomeni, da niso bili neumni.

Biti neumen pomeni biti pogumen.

Zato mi strah veliko pomeni.

Gledal sem strahopetneže,  
ki so iz svoje nizkotnosti junaško morili.

Poslušal lažnivce, ki so pridigali resnico.

Verjel poštenjakom,  
ki so brez kančka slabe vesti kradli in varali.

Dolgočasno je to naštevanje ...

In kdo sem jaz,

in kdo sem jaz,

in kdo sem jaz,

da streljam prvi.

Zatorej,

spim, sanjam in igram naprej.

Verjel sem v metaforo,  
prisodobno, gledališče,  
umetnost in svobodo in

da resnično življenje v vsem tem  
išče svoj smisel in vrednost.

Zdaj verujem le v dobesednost.

V prihodnost brez prihodnosti.

V očeta brez očeta.

V sina brez sina.

V mater brez matere.

V hčerko brez hčerke.

V dan brez dneva.

V noč brez noči.

V zemljo brez zemlje.

V nebo brez neba.

V življenje brez življenja.

V smrt brez smrti.

A vseeno, kakor doslej,

a vseeno, kakor doslej,

a vseeno, kakor doslej,

spim, sanjam, igram,

igram, igram, igram in igram.

Naprej.

Stojim tukaj in ne morem drugače stati ...

Vztrajam.

Ostajam.

Ne preneham.

Obstajam.

Stojim.

Spim.

Vztrajam.

6

Sanjam.

Ostajam.

Igram.

Obstajam.

Naprej.

Hvala.

## II DEL SOMNIA

U svojim snovima nikada nisam ubio čoveka.

Ne, uvek sam bio žrtva.

Žrtva rata, pobesnelih vojnika,

uličnih bandi,

ludih žena,

zalutalih metaka,

makazica,

noževa,

strela

i kopalja.

Da sam toliko trčao u budnom stanju

kao što sam bežao u snovima,

bih danas bio pobednik ljubljanskog maratona.

Velika dela sam počinio u svojim snovima:

spašavao prijatelje,

skakao na metke,

koji su bili upućeni nekom drugom,

svojim telom prekrivao bombe

sekundu pre nego što su eksplodirale,<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup>U svojim sanjama nikada nisam ubio čoveka.

Ne, uvek sam bio žrtva.

Žrtva rata,

pobesnelih vojnika,

uličnih bandi,

ludih žena,

zalutalih metaka,

makazica, noževa, pušica i kopalja.

Če bi toliko trčao u budnom stanju,

koliko sam bežao u snovima,

bih danas bio pobednik ljubljanskog maratona.

Velika dela sam počinio u svojim sanjama:

rešavao prijatelje,

skakao na metke,

v ime ljubavi leteo i padao,  
 tonuo i stradao,  
 Turci, Nemci, Amerikanci,  
 su me mučili da priznam,  
 da izdam, a ja sam junački stiskao zube,  
 trpeo elektrošokove i otrovne inekcije;

---

*ki so bili namenjene drugim,  
 s svojim telesom prekrival bombe  
 sekundo preden so eksplodirale,  
 v ime ljubezni sem letel in padal,  
 tonil sem in trpel;*

*Turki, Nemci, Američani,  
 so me mučili, da bi priznal,  
 da bi izdal, pa sem junaško stiskal zobe,  
 prenašal elektrošoke in injekcije strupa;  
 ženske, grde kot smrt, so me posiljevale;  
 boril sem se (moral sem se boriti) z ogromnimi podganami,  
 ki so živele v mojem ležišču ...  
 In zjutraj sem se dolgo sestavljal  
 in krpal od sanjskega masakra.  
 A v budnem stanju  
 sem našel le malo razlogov  
 za taka junaštva.  
 V budnem stanju  
 me običajno zjezijo:  
 podražitev cigaret  
 in bencina,  
 tuja neumnost,  
 tv-reklame,  
 počasni natakarji,  
 počasni vozniki  
 in semaforji,  
 birokrati,  
 politiki,  
 nogometaši in košarkaši,  
 režiserji,  
 filmi  
 in predstave,  
 prevaranti,  
 lažnivci,  
 intelektualci,  
 profesorji  
 in dijaki,  
 pisci,  
 pesniki,  
 pohlepni direktorji  
 in ubogi delavci ...  
 Včasih me najmanjša banalnost  
 vrže v popoln obup.  
 Sedim, gledam v prazno  
 in se sprašujem: zakaj je to takò.  
 In skoraj zajočem bridkò.*



žene, ružne kao smrt, su me silovale,  
 morao sam da se borim sa ogromnim pacovima,  
 koji su živeli u mom dušekcu ...

I ujutru sam se dugo sastavljao  
 i krpio od sanjskog masakra.

A u budnom stanju  
 sam našao malo razloga

---

*Potem pa, ko stopim na ulico,  
 Iščem v vsakem mimoidočem,  
 na njegovem obrazu,  
 najmanjšo podrobnost,  
 razlog, da me proglasijo  
 za množičnega morilca.*

*Nocoj sem sanjal svoje mrtvo dekle.  
 Bila je očarljiva.  
 Preprosto oblečena, tiha in resna.  
 Držala sva se za roke,  
 se objemala, a vse na skrivaj,  
 ko nas ljudje niso gledali,  
 ali pa, ko sva za trenutek ostala sama.  
 Potem sva si rekla, pa kaj naju briga,  
 in brezbrizno sva se poljubila.  
 Ona mrtva in jaz živ.  
 Ravnica je bila nekako prelomljena,  
 reke in ladje so se pojavljale iznenada,  
 poti so vodile v napačno,  
 neželjeno smer in jaz sem stiskal poljube v sebi,  
 da bi se jih kar najdlje in najbolj jasno spominjal.  
 Hkrati pa  
 sem jih doživljal kot že minule  
 in zaradi tega sem bil žalosten.  
 Vsak poljub je zvenel kot kot bodoči spomin.  
 Ona me je poljubljala, me objemala in ljubila  
 predano in ravnodušno, kot – duh.  
 Nocoj sem sanjal svoje mrtvo dekle.  
 Prebudil sem se strahotno besen.  
 Spomini so me preplavili,  
 kot uporni mornarji iz podpalubja ...  
 Najprej me je prevarala, potem pa se je sama ubila.  
 Prebudil sem se besen.  
 Besen, besen, ker je nisem ubil sam.*

za takva junaštva.

U budnom stanju

me obično ljute

poskupljenja cigareta

i benzina,

tudja glupost,

tv-reklame,

spori kelneri,

spori vozači

i semafori,

birokrate,

političari,

fudbaleri i košarkaši,

režiseri,

filmovi

i predstave,

intelektualci,

profesori

i djaci,

pisci,

pesnici,

pohlepni direktori

i jadni radnici ...

Ponekad me najmanja banalnost

baci u potpun očaj.

Sedim, gledam u prazno

i pitam se: zašto je to tako.

I skoro bih zaplak'o.

A onda, kad izađem na ulicu,  
tražim u svakom prolazniku,  
u njegovom licu,  
najmanju sitnicu,  
razlog da me proglase  
za masovnog ubicu.

In,  
tako kot doslej,  
spim, sanjam in igram naprej.

Noćas sam sanjao svoju mrtvu devojku.  
Bila je očaravajuća.  
Jednostavno obučena, tiha, ozbiljna.  
Držali smo se za ruke,  
grlili, a sve to krišom,  
kada nas ljudi nisu gledali,  
ili kada bi za trenutak ostali sami.  
A onda smo rekli da nas je baš briga  
i bezbrižno se poljubili.  
Ona mrtva, a ja živ.  
Ravnica je bila nekako izlomljena,  
reke i brodovi su se pojavljivali iznenada,  
putevi su vodili na pogrešnu, neželjenu stranu  
i ja sam poljubce utiskivao u sebe,  
da bi ih se što duže i što jasnije sećao.  
Istovremeno  
sam ih doživljavao kao već protekle  
i zbog toga bio otužan.

Svaki poljubac je odjekivao kao buduće sećanje.

Ona me je ljubila, grlila i volela  
predano i ravnodušno, kao – duh.

Noćas sam sanjao svoju mrtvu devojkju.

Probudio sam se strahovito besan.

Sećanja su me preplavila,  
kao pobunjeni mornari iz potpalublja ...

Najpre me prevarila, a onda se sama ubila.

Probudio sam se besan.

Besan, besan, što je nisam ubio sam.

Spim, sanjam in igram naprej.

Nocoj sva letela z letalom.

Letalo je strmoglavilo,  
ampak midva sva preživela.

Samo midva.

Jaz in ...

jaz.

Kakor peresa lahka,  
sva med letenjem premišljevala o tem,  
da je ta padec ne le najina pravica v tem trenutku,  
temveč tudi dolžnost.

Pristala sva v slikoviti in hriboviti pokrajini,  
v bližini nekega starega hotela.

Med hojo proti hotelu sva od številnih turistov  
sprejemala izraze sožalja zaradi letala,  
zaradi česa sva, kot edina preživela,  
dobila občutek sramu. Zakaj samo midva?

Zakaj nisva, tako kot vsi ostali potniki,  
umrla skupaj z letalom?  
Istočasno sva bila vesela,  
da toliko ljudi ljubi naravo  
in se po njej sprehaja.  
Medtem sva prišla do hotela.  
Hotel je imel dolgo zgodovino.  
Bil je last neke grofice,  
ki je svoj čas bila ljubica Salvadorja Dalija.  
V sprejemni dvorani je bil obešen njen portret,  
ki ga je naslikal veliki mojster.  
Ves obraz je bil prekrit z zeleno patino,  
sledovi rumene plesni so bili vidni po rokah.  
Bila je to slika nekoga,  
ki že dolgo živi v svoji smrti.  
'Človek ne ve kdo je,  
vse dokler ne preživi strmoglavljenje letala',  
sem rekel.  
'Ali dokler te ne naslika Salvador Dali', sem odgovoril.

V svojih sanjah nikoli  
nisem razumel besede: ljubezen.  
Ljubili so me po dolgem in počez,  
živi in mrtvi,  
moški,  
ženske,  
otroci,  
sorodniki,  
prijatelji,

sošolci,  
sodelavci,  
someščani,  
sodržavljani,  
zavarovalni agenti,  
trgovci,  
korporacije,  
humanitarne organizacije,  
visoki uradniki,  
zavezniki in sovražniki,  
tisti, ki sem jih tudi sam ljubil  
in tisti, ki sem jih sovražil.  
In vsi, ki so v mojih sanjah  
upodabljali to besedo,  
so hoteli, da delam tisto,  
česar nisem hotel delati.  
Ljubili so me in me hoteli  
udomačiti, kakor da bi bil  
divja zver.  
Ljubili so me in hoteli,  
da molčim, kakor da ne bi znal govoriti.  
Ljubili so me in govorili  
tisto, kar so hoteli slišati,  
da bi govoril.  
Ljubili so me in hoteli  
pokoriti, kakor da bi bil  
uporen suženj.  
Ljubili so me in hoteli,  
da ljubim, kar ljubijo.

Ljubili so me in zaničevali,  
kakor da ne bi bil vreden.

Ljubili so me in srce trgali,  
kakor da ga ne bi imel.

Ljubili so me in sovražili,  
kakor, da me ne bi ljubili.

Zaradi te besede sem v svojih sanjah  
zares delal reči, katerih nisem hotel delati.

Jokal sem, takrat ko sem se hotel smejati.

Kričal, ko sem hotel nežno šepetati.

Udrihal, ko sem hotel milovati.

Z nožem rezal, ko sem se hotel dotikati.

Tekel, ko sem se hotel sprehajati.

Padal, ko sem hotel stati.

Stokal, ko sem hotel peti.

Davil, ko sem hotel objeti.

In objemal, ko sem že zadavil.

In tako kot sem že povedal prej -  
spim, sanjam in igram.

Naprej.

V svojih sanjah nikoli nisem razumel  
zgodovine in vseh teh zgodb  
o vélikih vojnah  
in vélikih zmagah  
in vélikih porazih  
in vélikih klanjih

in posiljevanjih,

in korakanju

in jurišanju

in jahanju

in letenju

in zastavah

in bežanju

in mrtvem ležanju ...

Kot je to pametno rekel

neki človek:

sramota je biti premagan,

a še večja sramota je

biti zmagovalec.

Zgodovina bi si morala

zapisovati dogodke,

ki se nikoli niso zgodili,

vélíke vojne,

zmage, poraze,

klanja in posilstva,

ki jih nikoli ni bilo,

o ljudeh, ki so

korakali,

jurišali,

jahali,

leteli,

prapor vihteli

in bežali

in mrtvi ležali,

also, torej, o ljudeh,



ki nikoli med nami  
niso živeli in jih  
nikoli  
bilo  
ni.

Torej, zgodba o bedakih,  
ki nismo mi.

Iz njihove neumnosti  
bi se lahko kaj naučili.

A na žalost  
smo mi ti zgodovinski bedaki  
in bedaku je težko pojasniti,  
da je neumen,  
če je neumnost njegova  
pamet.

Zato stalno sprašujemo:

koliko je ura?

Da ne bi zamudili  
vlaka zgodovine.

Spim, sanjam in igram naprej.

**III DEL****INSOMNIA**

Junak pričujoče igre sem jaz.

Jaz, Andrej Juhart?

Ne, ne ...

Jaz, Peter Pavlovič Pavlovčič.

Ali jaz, Izidor Križan.

Morda jaz, Emil Nadj.

Ne, ne, ne ...

Jaz, Matej Podkrajšek.

Jaz, Jože Podlesnik.

Jaz, Peter Hišnik.

Jaz, Janez Winkler.

Jaz, Evgen Bevk.

Jaz, Dragan Bitenc.

Ne, ne, ne ...

Morda pa jaz, Henrik Striter.

Jaz, Gregor Pristava.

Jaz, Sašo Kranjc.

Jaz, Borut Ilič.

Jaz, Tadej Kreuh.

Jaz, Mojmir Tavzes.

Ne, ne, ne ...

Jaz, Tone Malovrh.

Jaz, Marko Račič.

Jaz, Gašper Krošelj.

Jaz, Milan Golob.

Jaz, Igor Lovše.

Jaz, Klemen Kamhi.

Jaz, Dalibor Dimitrijevič.

Ne, ne, ne ...

Jaz, Silvo Drevenšek.

Jaz, Jaka Kos.

Jaz, Sigmund Sever.

Jaz, Milan Žnidaršič.

Kakorkoli ...

Sem navaden človek,  
kolikor je pač možno biti navaden  
v tem nenavadnem svetu.

Torej, možno je, da v mojem življenju obstajata  
oče in mati, torej otroštvo in mladost,  
šole, avanture, potem žena in otroci,  
služba, avto, hiša ali stanovanje,  
televizor, trgovine, časopisi, kino, knjige,  
gore, reke, morja, izleti, počitnice,  
strah, jeza, žalost, radost  
in vse drugo, kar sodoben junak potrebuje,  
da bi bil sodoben.

Nekaterih stvari imam preveč,  
drugih ima premalo.

Včasih sem buden,  
včasih pa spim.

Včasih govorim,  
včasih molčim.

Enkrat vem,  
drugič pa ne.

Torej, nekoč se mi je zgodilo,  
da sem padel in se udaril v glavo

ali

da sem imel prometno nesrečo

in se udaril v glavo

ali

da sem džogiral, se med džogiranjem

globoko zamislil in zaletel v drevo

ali pa sem se globoko zamislil, kar tako,

sede, in si z lastno roko primazal klofuto,

skratka, udaril sem se v glavo in

prišel na pogreb svojega očeta

ali na rojstni dan svojega otroka,

obletnico poroke s svojo ženo,

morda obletnico mature

ali pa sem, tako kot vsak dan,

prišel slovesno v svojo službo

ali trgovino ali gostilno,

kakorkoli prišel sem tja kamor sem prišel,

ter, kakor da nisem ravno pri sebi,

z jasnim in odločnim glasom

nagovoril prisotne ...

Tako sem začel:

HAMLET sam

Biti, ne biti: je to tu vprašanje?

Kaj je bolj plemenito: da v duhu trpiš strelice usode,

ali da z orožjem greš nad morje zla in ga končaš z odporom?

Umreti, spati, nič več?

In reči, da si s spanjem končamo srčno bol in tisočero udarcev,

ki dediščina so mesu.

Je to smoter, ki bi ga bilo od srca želeti?

Spati, spati, nemara sanjati, da tu je kleč?  
To, kakšne sanje bi nam prišle v spanju,  
ko se otremo teh zemskih spon,  
Sigismund dragi, to nas ustavlja!  
To je tisti pomislek,  
ki daljša siromaštvu bedna leta.  
Kdo nosil bi prezir in bič sveta?  
Pritisk mogočnih, tlako ponosnih mož?  
Bolečino neuslišane ljubezni, odlašanje pravice?  
Objest uradov, brce, ki jih podlež daje kreposti?  
Kdo, če bi se lahko upokojil sam že z golo iglo?  
Kdo bi nosil breme  
in hropel znojen pod življenja jarmom,  
če ne bi groza pred nečim po smrti,  
pred krajino neodkrito, iz katere se  
noben potnik ne vrne, nam hromila volje,  
da rajši trpimo znana zla,  
kot bi k neznanim se zatekali?  
Ta strah nas spreminja v prestrašene igralce;  
odločnosti prvotna barva začne  
bolehati v razmišljanja bledoti;  
dejanja polna mozga in moči  
iz teh obzirov spravljena iz tira  
ime 'dejanja' izgubijo. Stoj!,  
sem rekel.  
In potem nadaljeval:  
SIGISMUND sam  
Da, prav ima,  
Izkušnje to mi govorijo,

da se ljudem le sanja, ko živijo,  
o tem, kar so, dokler se ne zbudijo.  
Kralj sanja, da je kralj, in v tej prevari  
odreja, poveljuje in vladari,  
a ploskanje, ugled, sijaj, časti  
le kratek čas na posodo dobi,  
saj smrt, usoda kruta, mu na mah  
vso prazno slavo stre v pepel in prah.  
Tudi Hamlet sanja, da je Hamlet,  
od blaznosti svoje tako prevzet  
da je za to igro pripravljen umret'.  
Bogati sanja, da se polni skrinja  
in da z bogastvom skrb se nadenj zgrinja;  
ubožnemu o revščini se sanja  
in da ga beda venomer preganja.  
In sanja tisti, ki se kvišku vzpenja,  
in kdor peha se, po časteh hlepi,  
in tisti, ki nas žaliti ne jenja.  
Na svetu, skratka, sanjajo prav vsi  
o tem, kar so, a tega ne vedo.  
Kaj je življenje? Abotno besnilo.  
Kaj je življenje? Senca je, slepilo;  
še tisto vse utvara je mameča,  
kar videti je kot največja sreča,  
saj vse mišljenje naše je le sen  
in tudi naše sanje so le misli o tem,  
sem rekel.  
Slej ko prej.  
Spim, sanjam in igram naprej.

## IV DEL

### ZGODBA ZA LAHKO NOČ

Igram. Igram. Igram vsakdan.

Zdaj igram dobro jutro.

In rečem:

dobro jutro.

Zdaj igram dober dan.

In rečem:

dober dan.

Zdaj igram dober večer.

Dober večer.

Zdaj igram lahko noč.

Lahko noč.

Potem pa je prišla noč, ko se je otroke metalo v jašek dvigala.

Zjutraj so se vsi stanovalci zbrali na sestanku hišnega sveta, da bi vlekli slamice. Svetloba je bila siva in prihajala je od ljudi. Prah, spremenjen v kamnasto patino.

Vsi so bili svečano resni. Sedeli smo v šolskih klopeh, drug drugemu smo delali vijoličaste sence.

Gospod Z., predsednik hišnega sveta je z drobnimi premiki glave brez vratu pozdravljal tiste, ki so vstopali in jim z očmi dajal znak, kam naj sedejo.

Gospod K., ki je izgubil obe roki v vojni, je sedel meni nasproti in se smehljaj. Iz njegove blede rdeče majice s kratkimi rokavi sta kukala štrclja obeh rok, ki sta rahlo trznila ob vsakem premiku njegovega telesa. Bila sta skrajni točki njegovega nasmeška.

Starši, katerih otroke so predstavljale slamice v rokah gospoda Z., so se tiho

pogovarjali in se živčno ozirali naokrog. Ženske so bile, kot običajno, bolj živčne od moških. Kot domače živali, ki vohajo smrt. Moški so se trudili, da bi poteze svojih obrazov izenačili z morebitno usodo: rahlo privzdignjena brada, tesno stisnjene ustnice, in oficirski pogled, top in prazen. In vsakič je bil ta obred zavrt v nekakšno opno tišine, ali bolje, gluhoti. Tako kot, če se pritisk zraka dvigne, pa ne moreš slišati. Le lastno dihanje in misli slišiš. Celo, ko je bila izvlečena najkrajša slamica, je ostala tišina gluhoti neprekinjena. V tistem trenutku so tudi ženske dobile na obrazih enak izraz kot moški – razen tiste, katere otrok je izvlekel najkrajšo slamico. Njen obraz se je tiho razlil, kot da so vse mišice popustile in je meso obviselo kot kaka zapuščena maska.

Potem je bilo treba počakati, da otroka uspavajo. Starši so ga odnesli v najvišje nadstropje stavbe, kjer smo vsi čakali pred jaškom za dvigalo. Predali so ga v roke gospodu Z., ki ga je kot kakšen vaški vrač držal nad prepadom. V splošni oglušelosti se je zdelo, kot da so se misli vseh zbranih stanovalcev strnile in se pretvorile u nekakšno mrmranje podobno molitvi. Smehljajoči se štrclji gospoda K. so peli neko posebno noto, nekakšen visoki iiiiiiiiiiiiiiiiii.

Pustil sem trenutek, da zadrhti na mestu, in videl, da v očeh gospoda Z. žari črta usode, ki se zaključuje globoko spodaj v jašku dvigala. Seveda to ni bila njegova usoda, zato je bil ta žar živahen in spokojen.

Potem pa: hvuuuuuščššššššššš in otrok je poletel. Redko, skoraj nikoli se ni zgodilo, da bi se otrok med padanjem prebudil in izpustil kak krik, ali da bi se zadril: mamaaaaa! Če bi se kaj takega zgodilo, potem bi se obrazi stanovalcev obložili s posebnim premazom, dobili bi nekakšen sijaj in odsev, tako da bi to bila zelo lepa fotografija.

In potem se je otroška lobanja raztreščila na dnu jaška, kakor da bi počila zrela buča v naši skupni globini. Gospod Z. pa - da trenutek ne bi izpadel bolj dramatičen, kot je bilo potrebno – je takoj zaprl vrata jaška, pritisnil na gumb in poklical dvigalo. Prebujena žival je zacingljala, zamomljala in vzdihnila, kot bi se pretegovala po spanju ali dobrem obedu. In tudi stanovalci so začeli cingljati s ključi svojih



stanovanj in kratko momljati:

- Gremo.

Ali: Končano.

In se razšli.

Vsi so vedeli: ni šlo drugače, sicer bi dvigalo ne delalo.

-Treba je iti v Ameriko, je rekel gospod Z.

-V Ameriko? Zakaj ravno v Ameriko? sem vprašal razmišljajoč in si ga že zamišljaj v tej Ameriki, enakega kot sedaj, v umazanem delavskem kombinezonu, na sestanku ameriškega hišnega sveta.

-Zato, je odgovoril gospod Z, ker so tam ljudje pripravljene dati za dvigalo ne le tuje življenje, pač pa celo svoje. Tam se dvigala redko kvarijo, pa tudi, ko se pokvarijo, je tu že na voljo neko življenje, ki se ponuja prostovoljno.

## **V DEL**

## **EPILOG**

Igram naprej.

Stojim tukaj, pred vami,

ker spim in sanjam in se svojih sanj bojim.

Iz strahu tuje jezike govorim.

Sanjal sem vojne v katerih se nisem bojeval.

Vsa mesta mojega rojstva so bila porušena.

Sanjal sem nevarne viruse in hude bolezni,

ki so dobili imena po generalih,

politikih, bankirjih,

navadnih ljudeh i vojakih,

ki jih povzročajo.

Sanjal sem mrtve prednike,

ki so v mojih sanjah grozljivo molčali.

Od njihovega molčanja sem se zbujal kričé.

Sanjal sem, da ne znam več obstajati.

Sanjal sem, da Bog ni opazil, da me ni.

Sanjal sem, da človeški um prihaja iz neznanih višin.

Sanjal sem, da človeška neumnost prihaja iz neznanih globin.

Sanjal sem, da ne sanjam, da so moje nočne more moja dnevna luč.

Sanjal sem, da moje sanje niso moje.

Lepa reč.

Potem sem sanjal, da ne sanjam več.

In igram naprej.

Igram naprej.

Ne sanjam več.

Vse, kar bi lahko sanjal,

najdem v časopisu.

Na TV-ju.

Na PC-ju.

Na WC-ju.

Pri DJ-ju.

In igram naprej.

**VI DEL**

**P.S.**

**ZGODBE ZA DOBER DAN (ob glasbeni spremljavi)**

*Ne govori o ljubezni*

Ne govori o ljubezni in o zlomljenih srcih

Ker vem kaj ti lahko srce iztrga iz prsi  
Sedim s teboj in pijem a bolečina nima konca  
gledam beli dan ne morem videt sonca

Imel sem ženo imel sem bolno hči  
Zdaj ko to razlagam pred očmi se mi mrači  
Brez službe ni denarja, brez denarja hrane ni  
Človek se preklada in globoko misli

Tako sem mislil in sem mislil, a ničesar doumel  
Bog mi je priča, čisto sem znorel  
Potil se in znojil se a v glavi je zavrelo  
Poskrbel bom za otroka, to bo moje delo

Pridi, otrok, sem poklical svojo kri  
Greva na sprehod toplo se obleci  
Greva pogledat če cvetijo lilije  
Žareča in vesela moja roko je prijela

Pridi, otrok, jaz poznam to pot  
Tam najlepše so rože, čeprav je mračen kot  
Mama bo vesela, če ji rožico daš  
In preden zaspiš zmoliš očenaš

Peljal sem jo do vode, prišla sva do vrela  
zapri oči, sem rekel, in reci kaj bi si želela  
Zapri oči, srček, zaželi si kaj  
Oče te 'ma rad, zato otroci gredo v raj

Porinil sem jo v globoko brezno  
Z vso ljubeznijo porinil sem jo nežno  
Svojo kri sem vrgel v jamo brez dna  
Odjeknil je krik in zavladata tišina

Pridi bliže, fant, in napni ušesa  
Če hočeš vedet kako zapraviti nebesa  
Naredi tisto, česar človek ne bi smel,  
Otroka vrzi v jamo, sam boš padel v pekel

Nič nočem slišat o ljubezni, o zlomljenih srcih  
Ker vem kaj ti lahko srce iztrga iz prsi  
Odhajam zdaj, če kdo vpraša, kam sem šel  
Ti reci: odšel je v gozd, v gozdu bo visel.

### ***Igra***

Igram, igram, igram vsak dan,  
igram to igro, ki zdaj jo igram.  
Brez počitka igray me, da te igram,  
igrava to igro, ki zdaj jo igram.  
Vsak dan jo igram jo, poznam jo, igram jo,  
se spomnim, zapomnim, da danes igram.  
Tako se igra se, igram te, igray me  
in hočem jo danes igrati ves dan.  
Igram, igram, igram vsak dan,  
igram to igro, ki zdaj jo igram.  
Srečna je igra, ki jo igramo,  
poznamo, igramo, igraš me, igram.

***Ljubezen je tukaj***

Ljubezen je tukaj,  
dajte kri.

Ljubezen je tukaj,  
lomi kosti.

Kot ljudje brez rok,  
ki se smejiijo.

Kot cev pištote,  
ki jo tiščijo  
revežu nekemu  
med zobe –  
tako zdaj utripa  
tvoje srce.

Ljubezen je tukaj,  
kaj boš zdaj?

Ljubezen je tukaj,  
ne moreš nazaj.

Dal boš oko,  
da bi gledal.

Odrezal uho,  
da bi poslušal  
obraz ljubezni,  
ki ti poje  
pesmico nežno  
za srce tvoje.

Ljubezen

samo zlo rodi,  
ljubezen nor je kdor si jo želi.

Ljubezen,  
stokrat raje živ zgorim.

Ljubezen,  
samo zlo rodi.

In Franc Jožef vas ima rad.

In Peter vas ima rad.

In Aleksandar vas ima rad.

In Adolf vas ima rad.

In Josip vas ima rad.

In Milan vas ima rad.

In Janez vas ima rad.

In Papež ... Papež ima vas rad.

### *Padajo angeli*

Če bi videl mojo dušo, bi izbruhal kosilo,  
moje misli so rogovi, sanjam trgajo blazino.  
Hvala Bogu, si rečem, drugače bi me minilo.

Zalajam, kot grde psice zalajajo,  
spregovorim, kot nore krave spregovorijo,  
ko za kanček možganov zaprosijo.

Pred mojimi očmi  
padajo angeli,  
tiho, počasi, brez krvi...

Lahko karkoli, lahko vsak dan,  
vendar brezizhodno in usodno sam,  
Bog in jaz, jaz in ti...

Sreča iz roke v roko drsi,  
tisti, ki si je izmislil ljubezen že visi,  
kot stara ura, ki jo nihče ne zna popraviti...

Padajo le še angeli,  
kot snežinke spomladi,  
tiho, počasi, brez krvi...

### *Veruj*

Veruj v policista, ki vso noč bedi  
in preži na zločinca, ki iz tvojih sanj ropa in mori.

Veruj v čistilca, ki, vsako noč, ko spiš,  
počisti grehe, ki jih buden za sabo pustiš.

Veruj v gasilca, ko srce ti zagori.  
On gre nad ta peklenški ogenj in ga neusmiljeno gasi.

Veruj v vojaka, ko sovrag čeljust odpre.  
On pogumno gre v boj krvavi in hudiča zatre.

Veruj v rešilca, ko te življenje zamori.

On tuli in črno smrt od tebe stran podi.

Veruj v Angela čuvaja tvojih dni.

Veruj v Boga, ki nikoli ne spi.

Veruj v policista, ki vso noč bedi  
in preži na zločinca, ki iz tvojih sanj ropa in mori.

Veruj v čistilca, ki, vsako noč, ko spiš,  
počisti grehe, ki jih buden za sabo pustiš.

Veruj v čistilca,, veruj v gasilca,  
veruj v policista, veruj v rešilca,  
veruj v vojaka ...

Veruj v Angela čuvaja tvojih dni.

Veruj v Boga, ki nikoli ne spi.

### *Sosed*

Jaz, du und E.T.  
vsi smo v veliki nevarnosti  
od goveje blaznosti  
oko brez očesa  
zob za pod zob  
za to nam služi na čelu rog  
misel skrita od las do nog

Vsako jutro srečam  
svojega soseda.



Kako ste kaj moj dobri sosed,  
mu rečem v pozdrav.

Dobro sem, pravi sosed moj.

Kako ste kaj vi, kako je presvetla gospa kaj?

How do you do?

Seveda bi se čudil  
in gledal bi debelo,  
če bi mu s kladivom  
zabil en cvek v čelo.  
Z britvico po hrbtu  
risal veselo,  
jaz bil bi lok,  
a on violončelo.

How do you do?

Takšni so pač časi,  
takšni so ljudje.  
Nikoli ne veš  
kje hudič ta skriva se.  
V srcu nosiš paradiž,  
pekel ti glavo cvre.  
Le moli boga,  
ki ve in vidi vse.

How do you do?

*Skrivnostni vlak*

Pograbil sem lopato, da nahranim svoj vlak,  
brez krvi kosti mesa se mu zniža tlak.

Lakota in žeja, kuga, gonoreja,  
prispeli bodo na prvi peron.

Kot velika ideja se prebijam skozi čas,  
ker zamujam se sprašujem ali bi skuril še vas.  
Vaše grehe in nesreče, ljubezni krvaveče,  
denar, slavo, čast in dober glas.

Zlodej je v primerjavi z mano le majhen škrat,  
vsem vam sem enak, saj sem vaš brat,  
sestra je slabost, mati pa norost,  
vaše trpljenje mi prinaša le radost.

Pridite otroci iskat svoj drugi jaz,  
vem da bi mu radi videli obraz.  
Je podoben meni? Ali moji ženi?  
Je stoletja star al' dvajst? Je poltergajst?

Naš vrli strojevodja pridno že tlači tlak,  
mi ne vemo ali diha ali prežvekuje zrak.  
Še tolpa prodajalcev, možganskih odjemalcev,  
vsi pojejo za špas na ves glas:

**POGRABIMO LOPATE, DA NAHRANIMO NAŠ VLAK,  
BREZ KRVI KOSTI MESA SE MU ZNIŽA TLAK!**

LAKOTA IN ŽEJA, KUGA, GONOREJA,  
PRISPELI BODO NA PRVI PERON!

*Znorela sva*

Znorela sva  
v sijajen dan,  
z jasnim soncem  
obsijan.

Veliko ljudi je prišlo  
na najin vrt.  
Vsi so gledali v dva,  
ki odhajata ...

Noč je bila dolga.  
Jutro hitro gre.  
Zdaj sva budna in ...  
pripravljena  
na vse.

Bila si nekdo.  
Nekdo je bil jaz.  
Na drugi strani -  
drug obraz.

Moje in tvoje  
zdaj poje v en glas.

Skozi naju se oglašá Tisti,  
ki molči na vse vas.

Znorela sva  
v sijajen dan,  
noči ni več  
in ni več sanj.